

Ξενάγηση στο κάστρο της Μύρινας...

Visiting the castle of Myrina...

Ευαγγελία Γεροντούδη | Evagelia Gerondoudi

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ο Σ

Γεννημένη στη Μύρινα της Λήμνου, είχα την τύχη να κατοικώ στο Ρωμείο Γιαλό. Έβλεπα λοιπόν κάθε ημέρα και κάθε στιγμή το Κάστρο πουσμένο στο γαλάζιο του Αιγαίου ή στα μενεξεδένια χρώματα του δειλινού. Ήταν για την παιδική μου σκέψη χώρος μυστηρίου. Φανταζόμουν ένα φρούριο που το κατοικούσαν βασιλιάδες, πειρατές, κύκλωπες και αμαζόνες. Στο πέρασμα των χρόνων πολλές φορές το εξερεύνησα, το θαύμασα το μελέτησα. Σήμερα πάλι αποφάσισα να χαθώ στα μονοπάτια της ιστορίας του και σας προσκαλώ σε μια φανταστική ή επί τόπου ξενάγηση, με τη βοήθεια του παρόντος οδηγού.

Ευαγγελία Α. Γεροντούδη

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ιστορία της Λήμνου με λίγα λόγια

Η Λήμνος στην αρχαιότητα λεγόταν Δίπολις, Αιθαλεία και Υψιπύλη. Το όνομα Λήμνος πρέπει να είναι προελληνικό και χρησιμοποιήθηκε εκ νέου στα ιστορικά χρόνια. Αρχαιότεροι κάτοικοι ήταν οι Σίντιες, λήτριες των Καβείρων και συνεργάτες του θεού Ηφαίστου. Αυτοί τον υποδέχτηκαν όταν ο Δίας τον πέταξε από τον Όλυμπο και έπεσε στη Λήμνο. Όταν εμφανίστηκαν οι Πελασγοί (τρίτη χιλιετία π.Χ.), κατέστρεψαν και κατέλαβαν πρώτα την Τροία και μετά τη Λήμνο, όπου έμειναν για πολλούς αιώνες.

Η Λήμνος γνώρισε μεγάλη ακμή, παράλληλα με την ακμή της Τροίας. Την τρίτη και δεύτερη χιλιετία π.Χ., η Ποθιόχνη στο ανατολικό τμήμα του νησιού, ήταν ίση σε πληθυσμό με την Τροία.

Ο Διόδωρος Σικελιώτης (ιστορικός από την Σικελία, 1ος αιώνας π.Χ.), αναφέρει ότι στα χρόνια της ακμής της Κρητικής θαλασσοκρατίας, οι Κρήτες (1250 π.Χ.), εγκατέστησαν στη Λήμνο τον βασιλέα θόαντα, που νυμφεύθηκε τη Μύρινα. Η κόρη τους Υψιπύλη μαζί με όλες τις Λήμνιες Αμαζόνες, μέθυσαν τους άνδρες και τους πέταξαν στη θάλασσα (συζύγους, πατεράδες ακόμα και τα μικρά αγόρια) από το απόκρημνο ακρωτήριο της Μύρινας, που από τότε ονομάζεται «Πέτασος». Αυτό το έκαναν επειδή οι άντρες τους τις αγνόησαν και νυμφεύθηκαν σκλάβες που είχαν φέρει από τη Θράκη.

Τότε ήταν που πέρασαν από το νησί οι Αργοναύτες (Μινύες). Η Υψιπύλη παντρεύτηκε τον Ιάσονα και όλες οι Αμαζόνες απέκτησαν παιδιά με τους Μινύες οι οποίοι έμειναν στη Λήμνο μέχρι τον Τρωϊκό πόλεμο. Μετά τον Τρωϊκό πόλεμο, οι Πελασγοί εξεδίωξαν τους Μινύες και εγκαταστάθηκαν πάλι στο νησί.

Λόγω της στρατηγικής της θέσης η Λήμνος ήταν το μήλο της έριδος μεταξύ των μεγάλων δυνάμεων κάθε εποχής διά μέσου των αιώνων.

Το 511 π.Χ. ο Πέρσης Οτάνης με μεγάλο στόλο κατέλαβε τη Λήμνο.

Το 510 π.Χ. οι Αθηναίοι με τη βοήθεια του Μιητιάδη κατέλαβαν τη Λήμνο.

Το 493 π.Χ. οι Πέρσες κατέλαβαν πάλι τη Λήμνο.

Το 479 π.Χ. οι Αθηναίοι συνέτριψαν τους Πέρσες και εγκατέστησαν μεγάλο αριθμό Αθηναίων κληρούχων στη Λήμνο.

Το 405 π.Χ. οι Σπαρτιάτες κατέλαβαν τη Λήμνο και έδιωξαν τους Αθηναίους κληρούχους.

Το 394 π.Χ. οι Αθηναίοι νίκησαν τους Σπαρτιάτες στην Κνίδα και οι Αθηναίοι κληρούχοι επέστρεψαν πάλι στη Λήμνο.

Το 353 π.Χ. ο στόλος του Φιλίππου του Μακεδόνα κατέλαβε τη Λήμνο και αιχμαλώτισε τους Αθηναίους κληρούχους.

Το 346 π.Χ. υπογράφηκε συνθήκη μεταξύ Αθηναίων και του Φιλίππου και η Λήμνος περιήλθε και πάλι στην κατοχή των Αθηναίων.

Το 315 π.Χ. κατέλαβε τη Λήμνο ο Αντίγονος, στρατηγός του Μεγάλου Αλεξάνδρου.

Το 307 π.Χ. η Λήμνος περιήλθε και πάλι στην εξουσία των Αθηναίων.

Το 301 π.Χ. κατέλαβε τη Λήμνο ο Λυσίμαχος, άλλος στρατηγός του Μεγάλου Αλεξάνδρου.

Το 197 π.Χ. η Λήμνος κηρύχθηκε ελεύθερο νησί από την σύγκλητο της Ρώμης.

Το 168 π.Χ. οι Ρωμαίοι παραχώρησαν τη Λήμνο μαζί με την Ίμβρο, Σκύρο και Δήλο στους Αθηναίους.

Το 146 π.Χ. εδραιώθηκε η κυριαρχία της Ρώμης στα Βαλκάνια και αυτό ήταν το τέλος της πολιτικής ελευθερίας των Ελλήνων.

Το 330 μ.Χ. ο Μέγας Κωνσταντίνος μετέφερε την πρωτεύουσα της Αυτοκρατορίας στο Βυζάντιο. Όλα τα νησιά του Αιγαίου ενσωματώθηκαν και αποτελούσαν εδάφη της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας. Για πρώτη φορά, στη μακραίωνη ιστορία της, η Λήμνος αφέθηκε ήσυχη και οι κάτοικοί

της έζησαν ειρηνικά για τα επόμενα 600 περίπου χρόνια.

Το **900** μ.Χ. οι Σακακηνοί άρχισαν να λεηλατούν τα νησιά και βεβαίως δεν ξέχασαν τη Λήμνο.

Το **924** μ.Χ. ο ναύαρχος του Βυζαντίου Ιωάννης Ροδινός καταναυμάχησε το στόλο των Σαρακηνών κοντά στη Λήμνο.

Το **1204** μ.Χ. ο Αυτοκράτορας του Βυζαντίου υπέγραψε συνθήκη συμμαχίας με τους Βενετούς και η Λήμνος παραχωρήθηκε στην επιφανή οικογένεια του Μεγάλου Δούκα Φιλόκαλου Ναβιγκαγιόζου.

Το **1276** μ.Χ. ο Αυτοκράτορας του Βυζαντίου, φοβούμενος την εξάπλωση των Γενοβέζων και των Βενετών, αποφάσισε να πάρει πίσω όλες τις κτήσεις που αυτοί είχαν στο Αιγαίο.

Το **1277** μ.Χ. πέθανε ο Παύλος Ναβιγκαγιόζος και η σύζυγός του ανεχώρησε από την Λήμνο το επόμενο χρόνο.

Το **1365** μ.Χ. ο Αυτοκράτορας Παλαιολόγος ο 5ος παραχώρησε τη Λέσβο και την Λήμνο στον Γενοβέζο Φραγκίσκο Γατελούζο.

Το **1391** μ.Χ. απεβίωσε ο Αυτοκράτορας Παλαιολόγος ο 5ος. Τον διαδέχθηκε ο γιος του Μανουήλ ο 2ος, ο οποίος παραχώρησε τη Λήμνο στον ανηψιό του Ιωάννη τον 8ο. Μετά το θάνατο του Ιωάννη, τη Λήμνο κυβερνούσε Διοικητής που διορίζε ο ίδιος ο Αυτοκράτορας.

Το **1453** μ.Χ. έγινε η άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Τούρκους. Η Λήμνος παρέμεινε στα χέρια των Βενετών.

Το **1479** μ.Χ. η Βενετία υπέγραψε συνθήκη με το Σουλτάνο και παραχώρησε τη Λήμνο στην Τουρκία.

Το **1912** στις 8 Οκτωβρίου, ο Ελληνικός στόλος απελευθέρωσε πρώτη τη Λήμνο από τα νησιά του Β. Αιγαίου. Από τότε ανήκει στην Ελληνική επικράτεια.

Όπως όλη η Ελληνική επικράτεια, η Λήμνος υπέστη τη Γερμανική κατοχή από το 1941 μέχρι το 1944.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΟΥ ΤΗΣ ΜΥΡΙΝΑΣ

Υπήρχαν 6 ή 8 φρούρια στη Λήμνο, σύμφωνα με τους ιστορικούς και τους περιηγητές, με πιο γνωστά το κάστρο της Μύρινας και το κάστρο του Κότσινα. Αυτά τα δύο κάστρα έπαιξαν σπουδαίο ρόλο στην απόκρουση των εκάστοτε επιδρομών. Από όλα τα κάστρα του νησιού, το μοναδικό που σήμερα διατηρείται σε άριστη κατάσταση είναι το κάστρο της Μύρινας. Ελάχιστα ερείπια παραμένουν από τα υπόλοιπα και αυτά τείνουν να εξαφανιστούν. Εκείνη την εποχή η Μύρινα λεγόταν «Παλαιόκαστρο» ενώ το κάστρο του Κότσινα λεγότανε «Νεόκαστρο». Αργότερα η Μύρινα ονομάστηκε «Κάστρο» και πρόσφατα απέκτησε πάλι το όνομα «Μύρινα», η οποία ήταν η σύζυγος του βασιλέα της Λήμνου Θόαντα. Η θέση του κάστρου της Μύρινας είναι πραγματικά ιδεώδης. Μία φύσει οχυρή χερσόνησος που εισχωρεί σε σημαντικό βάθος στη θάλασσα. (300 μ.) Υπάρχει πρόσβαση στο κάστρο μόνο από την ανατολική πλευρά. Οι τρεις άλλες πλευρές είναι απροσπέλαστες με απότομους βράχους. Η φυσική οχύρωση στη βόρεια πλευρά δεν ήταν ικανοποιητική. Στη νότια πλευρά το βάθος της θάλασσας είναι αρκετό και επομένως κατάλληλο για λιμάνι, προστατευμένο από τους ισχυρούς βόρειους ανέμους. Στο κάστρο της Μύρινας μπορεί κάποιος να θαυμάσει τμήματα από τα «Κυκλώπεια» ή «Πελασγικά τείχη» (τρίτη χιλιετία π.Χ.), Αθηναϊκά τείχη (450 π.Χ.), Ενετικά τείχη (1250 μ.Χ.). Διά μέσου των χιλιετηρίδων το δυσπρόσιτο αυτό φρούριο, έπαιξε σημαντικό ρόλο, διότι **το κάστρο της Μύρινας δεν κυριεύτηκε ποτέ**. Όσες φορές έτυχε να περάσει σε άλλα χέρια, αυτό έγινε με υπογραφή κάποιας συνθήκης.

Κατά τη διάρκεια του 5ου και 4ου αιώνα π.Χ. κτίσθηκαν η Ακρόπολις και τα τείχη από τους Αθηναίους. Ελάχιστα τμήματα σώζονται σήμερα. Πάνω στα ερείπια της αρχαίας ακροπόλεως κτίστηκε το 1186 από τον αυτοκράτορα Ανδρόνικο τον Α΄ το Βυζαντινό κάστρο για την προστασία της Μύρινας. Ο Ανδρόνικος κατασκεύασε οχυρώσεις στρατηγικής σημασίας πάνω σ' αυτή την χερσόνησο της Μύρινας. Το κάστρο της Μύ-

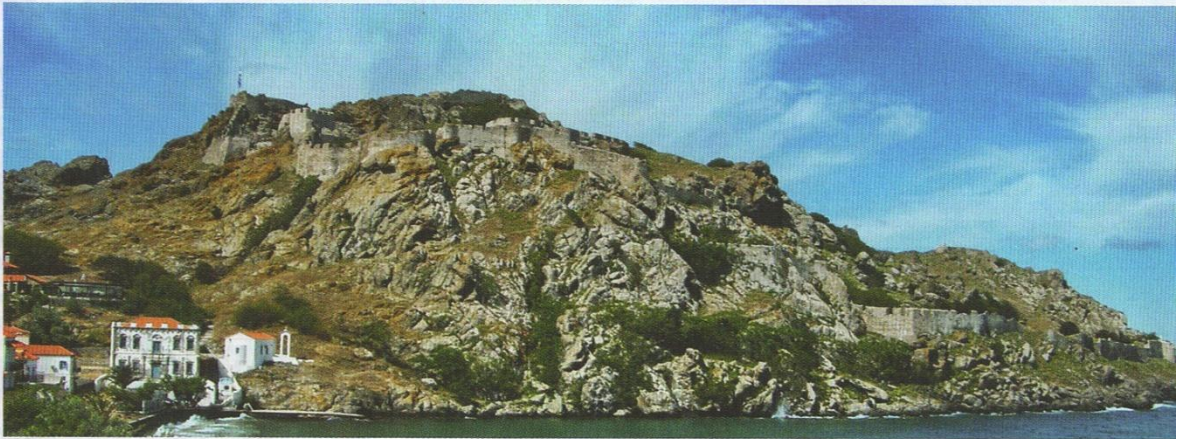

Κυκλώπεια τείχη στην Ανατολική πλευρά του κάστρου

ρινας έχει σχήμα πολυγωνικό. Ακολουθεί τη μορφολογία του εδάφους και τείνει να πλησιάσει το τετράπλευρο. Καλύπτει έκταση 144 στρεμμάτων. Το ύψος της χερσονήσου φτάνει τα 120 μέτρα από το επίπεδο της θάλασσας. Η φύση του εδάφους και των τειχών με τις επάλξεις και τους πύργους καθιστούσαν αδύνατη την ανάβαση των πολιορκητών, είτε από τις τρεις πλευρές που βρέχονται από την θάλασσα (βόρεια, δυτική και νότια), είτε από την ανατολική πλευρά, όπου απροσπέλαστο και επιβλητικό το τείχος καθιστά αν όχι αδύνατη, πάντως δυσχερή την προσέλαση και την είσοδο στο φρούριο. Να σημειωθεί ότι, επειδή από την βόρεια πλευρά δεν υπήρχε ικανοποιητική φυσική οχύρωση, έκτισαν τριπλές αλληπαλάλληλες σειρές τειχών.

Το 1207-1214 το Κάστρο επισκευάστηκε από τον Φιλόκαλο Ναβιγκαζιόζο και το 1361 από τον Ιωάννη Παλαιολόγο τον 5ο.

Νεώτερες επισκευές των τειχών έγιναν το 1477 και στα τέλη του 16ου αιώνα. Στην διάρκεια της Γερμανικής κατοχής (1941-1944), οι Γερμανοί κατακτητές κατασκεύασαν διάφορα οχυρωματικά έργα πάνω στο κάστρο της Μύρινας. Χρησιμοποιούσαν επίτακτους ντόπιους εργάτες, οι οποίοι κάθε πρωί συνοδευόμενοι από Γερμανούς στρατιώτες, ανέβαιναν στο φρούριο κατασκεύαζαν πολυβολλεία, ή άνοιγαν στοές και τούνελ

Η Βόρεια πλευρά του κάστρου της Λήμνου

για την αποθήκευση και προστασία των Γερμανικών πολεμοφοδίων. Συνοητικά κατασκεύασαν τρεις στοές μέσα στο φρούριο και άφηλε δύο εκτός φρουρίου, στη νότια πλευρά προς τη θάλασσα. Σήμερα το κάστρο της Μύρινας είναι το μεγαλύτερο ίσως από όλα τα κάστρα του Αιγαίου και το πιο καλοδιατηρημένο. Πρόσφατα μάλιστα έγινε αναστήλωση και αναπαλαίωση μερικών τμημάτων του τείχους που είχαν καταρρεύσει.

Βυζαντινά/Ενετικά τείχη κτισμένα επάνω σε Κυκλώπεια τείχη στη Βόρεια πλευρά του κάστρου

Η χερσόνησος του Κάστρου από δορυφόρο

Ευρετήριο των κυριοτέρων κτισμάτων

1. Δρόμος προς την κύρια είσοδο	9. Το Διοικητήριο
2. Εκκλησία Αγίας Παρασκευής	10. Δεξαμενές νερού
3. Η κύρια πύλη / είσοδος του κάστρου	11. Αποθήκες
4. Δευτερεύουσα βόρεια είσοδος	12. Ο Πυριτιδαποθήκη Β'
5. Τετραγωνικός πύργος	13. Ο Φάρος του Κάστρου
6. Πυριτιδαποθήκη Α'	14. Εντοιχισμένο οικόσημο Γατελούζων
7. Μουσουλμανικό Τέμενος	15. Ο ιστός της Σημαίας
8. Ο ξενώνας της φρουράς	

ΠΩΣ ΚΤΙΣΤΗΚΕ ΤΟ ΚΑΣΤΡΟ

Τα ελάχιστα τμήματα που διασώθηκαν από τα «Κυκλώπεια» τείχη, αποτελούνται από μεγάλες πέτρες χωρίς κονίαμα μεταξύ τους. Ονομάζονται «Κυκλώπεια» ή Πελασγικά επειδή είναι φτιαγμένα με λίθους τεραστίων διαστάσεων (1,00Χ2,50 μ.). Τους ογκόλιθους πιθανολογείται ότι μετέφεραν από το Ιατομείο, που υπήρχε νότια του φρουρίου, χρησιμοποιώντας το σύστημα των τροχαλίων, βαρούλκων και μοχλών, ενώ τεράστιες ήταν οι γνώσεις τους πάνω στην κατεργασία της πέτρας. Τα υπόλοιπα τείχη που βλέπουμε σήμερα χτίστηκαν από τους Αθηναίους (450 π.Χ.), τους Βυζαντινούς (330 μ.Χ. μέχρι 1200 μ.Χ.) και από τους Βενετούς (1250 μ.Χ.). Οι Βενετοί χρησιμοποιούσαν στις κατασκευές επεξεργασμένους λίθους, κυρίως ασβεστόλιθους, πωρόλιθους και διάφορα άλλα υλικά όπως σχιστόλιθους, μάρμαρα ή ψαμμίτες. Ως συνεκτική ύλη χρησιμοποιούσαν το «αεροπαγές» κονίαμα, αποτελούμενο από ασβέστη, άμμο, άργιλο και χαλίκια. Ο συνδυασμός των επεξεργασμένων λίθων και του αεροπαγούς κονιάματος είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία μίας άρτιας συμπαγούς και ανθεκτικής τειχοποιίας, όπως αναφέρει αναλυτικά στο βιβλίο του «Τα κάστρα της Λήμνου», ο κ. Κωνσταντίνος Κοντέλλης. Τα τείχη του κάστρου που αντικρίζει σήμερα ο επισκέπτης, είναι οικοδομημένα με υλικά παρμένα από την αρχαία ακρόπολη της Μύρινas. Υπάρχει μεγάλος αριθμός ακρωτηριασμένων κιόνων διαμέτρου 20-40 εκατοστών που βρίσκονται ενσωματωμένοι στα τείχη του φρουρίου, πράγμα που δείχνει το μέγεθος της καταστροφής που έγινε εις βάρος της κλασικής ακρόπολης.

Τον 14ο αιώνα που άρχισαν να χρησιμοποιούνται τα πυροβόλα όπλα, η παλιά αμυντική αρχιτεκτονική αναθεωρήθηκε και προσαρμόστηκε στις απαιτήσεις του πολέμου. Έτσι τα κάθετα τείχη κατασκευάζονταν πλέον με κλίση οξείας γωνίας σε σχέση με το έδαφος και ενισχύθηκαν ακόμα περισσότερο σε πάχος τα θεμέλια των τειχών. Τα τείχη του φρουρίου

Πύργος στο βόρειο μέρος του κάστρου της Μύρινας που διαμορφώθηκαν τελικά από τους Βενετούς και Γατελούς, στο σύνολό τους προστατεύονται από 14 πύργους. Οι πύργοι αυτοί είχαν ύψος 7-8 μέτρα και πάχος 1,5 μέτρο. Οι πύργοι της ανατολικής και νότιας πλευράς απέβλεπαν στη πηλαιοφύλαξη των τειχών και στην καλύτερη άμυνα του κάστρου. Ανάμεσα στις επάλλξεις υπήρχαν τοξοθυρίδες και τουφεκίστρες καθώς και επίπεδα για την τοποθέτηση κανονιών. Σε ορισμένα σημεία του φρουρίου το τείχος είναι ενισχυμένο με αντιστηρίγματα –αντηρίδες- διότι κατά την περίοδο της Ενετοκρατίας, τα βασικά χαρακτηριστικά ήταν πυραμοειδείς βάσεις, ώστε να αντέχουν τις βολές των κανονιών.

Στην κεντρική είσοδο του κάστρου υπήρχαν καστρόπορτες δίφυλλες, κατασκευασμένες από ξύλο μεγάλης αντοχής και καλυμμένες με σιδερένιες πλάκες.

Ξενάγηση στο κάστρο της Μύρinas...

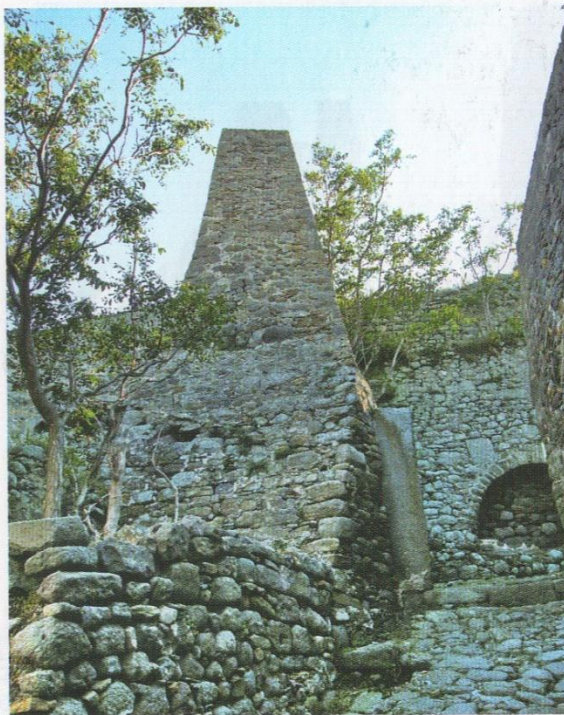

Αντηρίδες

Η Κεντρική
Είσοδος
του Κάστρου

Μπροστά στην είσοδο κατασκεύαζαν μία ανασυρόμενη γέφυρα ώστε σε περίπτωση πολιορκίας να μπορεί να διακοπεί κάθε επικοινωνία μεταξύ του φρουρίου και της πέρα του φρουρίου περιοχής. Κατά την περίοδο που κατείχαν το κάστρο οι Βυζαντινοί, οι Ενετοί και στην αρχή της Τουρκοκρατίας, υπήρχε βαθειά εξωτερική τάφρος που άρχιζε από πολύ χαμηλά. Λέγεται δε ότι διέσχιζε τις σημερινές οδούς της Μύρινας: Χριστοδουλίδη, Αγ. Νικοηάου, κ.α. Οι Βενετοί είχαν διαμορφώσει έτσι το έδαφος εξωτερικά, ώστε να υπάρχει μεγάλη ολισθηρότητα. Εκτός αυτού είχαν φυτέψει θαμνώδη αγκαθωτά φυτά (φραγκοσυκιές και αθάνατους) για να κάνουν ακόμη πιο δύσκολη την αναρρίχηση του εχθρού. Αν ωστόσο οι πολιορκητές κατόρθωναν να παραβιάσουν την πρώτη πύλη, βρισκόταν εγκλωβισμένοι μεταξύ δύο πυλών, για να δεχτούν από τις «ζεματίστρες» καυτό νερό ή λάδι. Αν παρ' όλα αυτά ο εχθρός περνούσε και τη δεύτερη πύλη, υπήρχαν δύο πύργοι μέσα στα τείχη, ένας δεξιά κι ένας αριστερά, που προστάτευαν τις δύο πύλες.

Πύργος σε μικρή απόσταση από την κύρια είσοδο

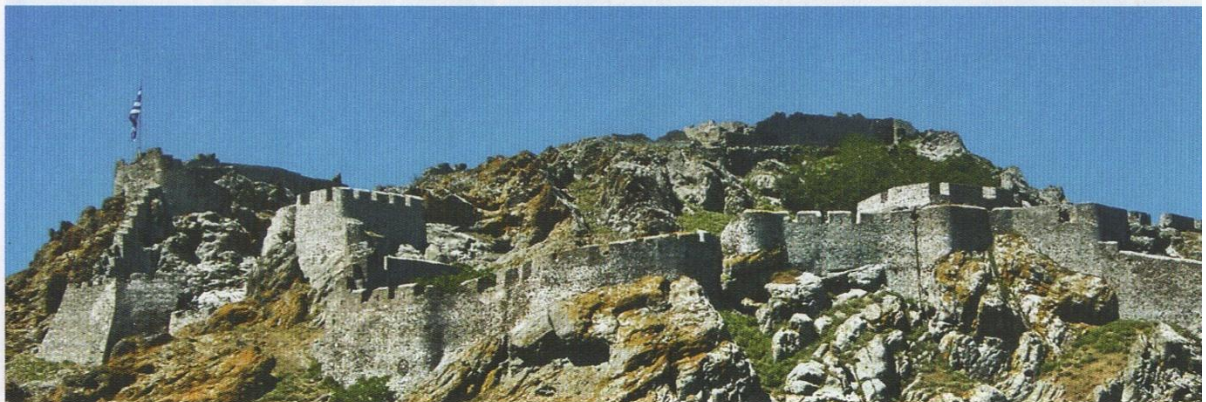
ΕΝΑΣ ΜΥΘΟΣ ΤΟΥ 2ου ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΣΤΡΟ

Αξίζει να αναφερθεί ένα περίεργο αλλήλ' αδιαμφισβήτητο γεγονός εκείνης της εποχής. Σαν κατακτητές οι Γερμανοί κατέβασαν την Ελληνική σημαία που κυμάτιζε περήφανα στην κορυφή του φρουρίου και τοποθέτησαν τη Γερμανική σημαία στο ίδιο σημείο. Όμως κάθε πρωί έκπληκτοι έβρισκαν τη σημαία τους κομματιασμένη, με τα κουρέλια να κρέμονται πάνω στον ιστό. Την επόμενη ημέρα έβαζαν καινούργια σημαία αλλήλ' το άλλο πρωί αντίκριζαν το ίδιο ακριβώς θέαμα. Υποψιάστηκαν τους Λήμιους επίτακτους και απείλησαν με τουφεκισμό αυτούς και τις οικογένειές τους. Ευτυχώς πριν πραγματοποιήσουν τις απειλές τους, παρακολούθησαν, για να διαπιστώσουν ότι την Γερμανική σημαία δεν την κατέστρεφαν άνθρωποι αλλήλ' κοράκια, τα οποία είχαν συνηθίσει να βλέπουν μόνο τα ασπρογάλανα χρώματα του Αιγαίου.

Παραθέτουμε σ' αυτό το σημείο σχετικό ποίημα της Παυλίνας Α. Γεροντούδη.

ΠΟΙΟΣ ΑΛΛΑΞΕ ΤΟ ΛΑΒΑΡΟ

*Ποιος αλλαξε το λάβαρο το θαλασσί και τ' άσπρο;
Ποιος μίσος, αίμα, θάνατο στο γαλανό απλώνει;
Κοράκια γίναν οι ψυχές που σεργιανούν στο κάστρο.
Ξεσκίσανε το λάβαρο κι' ήπιαν το αίμα όλο.*

Μερική άποψη του κάστρου και ο ιστός με τη σημαία

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΤΟ ΚΑΣΤΡΟ

Η θέση του κάστρου της Μύρινας είναι πραγματικά ιδεώδης.

Μία φύσει οχυρή χερσόνησος που εισχωρεί σε σημαντικό βάθος στη θάλασσα.(300 μ.) Σχηματίζει δύο κοηλώσεις. Μία στη βόρεια πλευρά, τον Ρωμέϊκο Γιαθό, μία υπέροχη πλαζ μέσα στην πόλη της Μύρινας με πετρόχτιστα νεοκλασικά αρχοντικά, εστιατόρια και κέντρα διασκέδασης και την νότια πλευρά, όπου βρίσκεται το λιμάνι για ασφαλή αγκυροβόλια για τα ελλιμενιζόμενα πλοία.

Μερική άποψη του Ρωμέϊκου Γιαθού από το κάστρο

Για να επισκεφτεί κάποιος το κάστρο σήμερα, υπάρχουν δύο προσβάσεις: Η μία αρχίζει από το Ρωμέϊκο Γιαλό, (Ακτή Κουντουριώτη). Ανεβαίνουμε στο εκκλησάκι της Αγίας Παρασκευής και φτάνουμε στο ξενοδοχείο Νεφέλη.

Επάνω και δεξιά αντικρίζουμε την επιβλητική είσοδο του κάστρου η οποία στέκεται ακόμα πανύψηλη και σχεδόν ανέπαφη.

Η δεύτερη πρόσβαση ξεκινάει από το λιμάνι. Ακολουθούμε την οδό Μιητιάδου, μετά την οδό Νεφέλης και στο ύψος του ξενοδοχείου Νεφέλη βλέπουμε στα αριστερά μας την είσοδο του φρουρίου.

Ο ιστορικός Μιχαήλ Κριτόβουλος ο Ιμβριώτης (1410 – 1470) το αποκαλεί «Κάστρο της Μυρινουπόλεως».

Πρόσβαση στο Κάστρο

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΟΥ

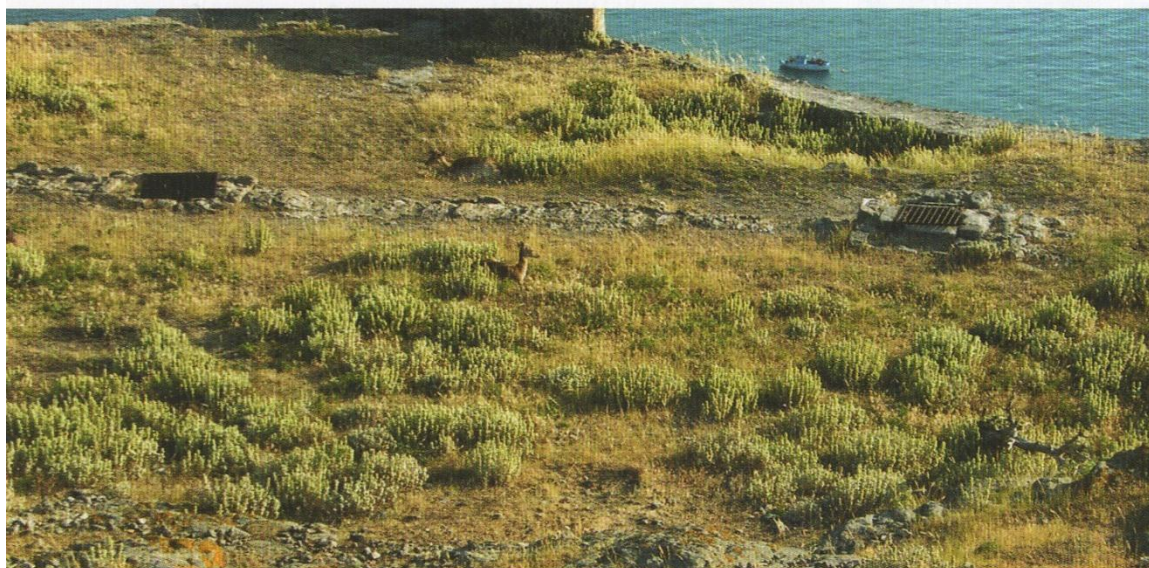
Βαδίζοντας στο εσωτερικό του κάστρου, αφού περάσουμε την διπλή είσοδο, εκτός από τα τμήματα Πελασγικών, Αθηναϊκών, Βυζαντινών και Βενετικών τειχών θα συναντήσουμε επίσης:

ΠΗΓΑΔΙΑ

Προχωρώντας συναντάμε πολλή πηγάδια από τα οποία αντλούσαν νερό, αλλιά και δεξαμενές οι οποίες γέμιζαν από το νερό της βροχής.

Πρόσβαση στο Κάστρο

Ξενάγηση στο κάστρο της Μύρινας...

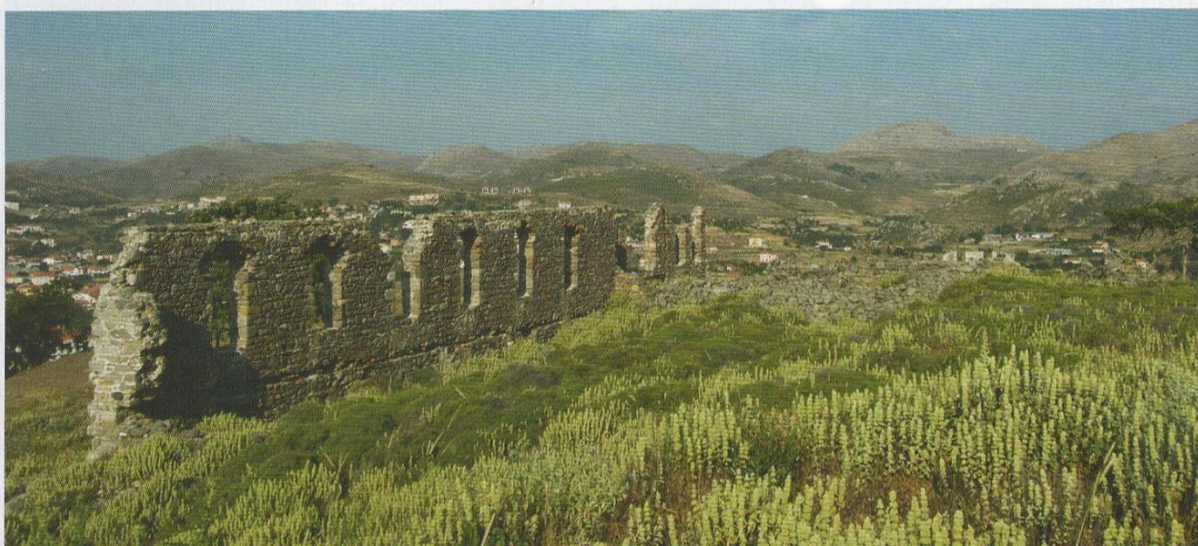
Πηγάδια στη Νότια Πλευρά του Κάστρου

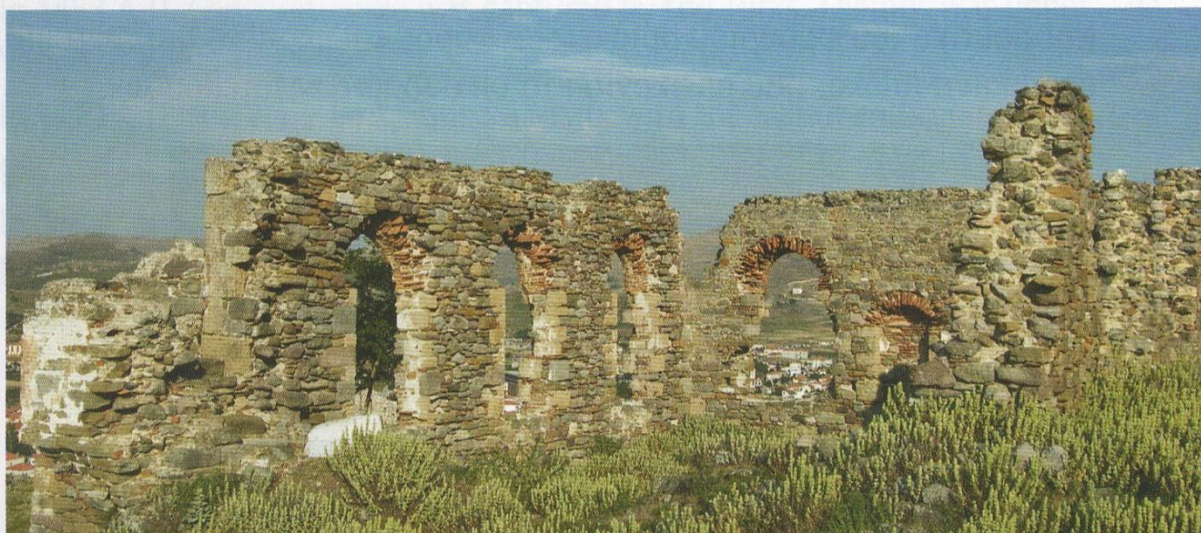
Πηγάδια στη Βόρια πλευρά του Κάστρου

ΞΕΝΩΝΕΣ ΤΗΣ ΦΡΟΥΡΑΣ

Στη βόρεια πλευρά υπάρχουν δύο ερειπωμένα κτίσματα το ένα απέναντι στο άλλο. Το ένα, σύμφωνα με την αρχαιολόγο κ. Α. Λούπου, ήταν οι ξενώνες της φρουράς και το άλλο ήταν το Μουσουλμανικό Τέμενος.

Ξενώνας της Φρουράς του Κάστρου

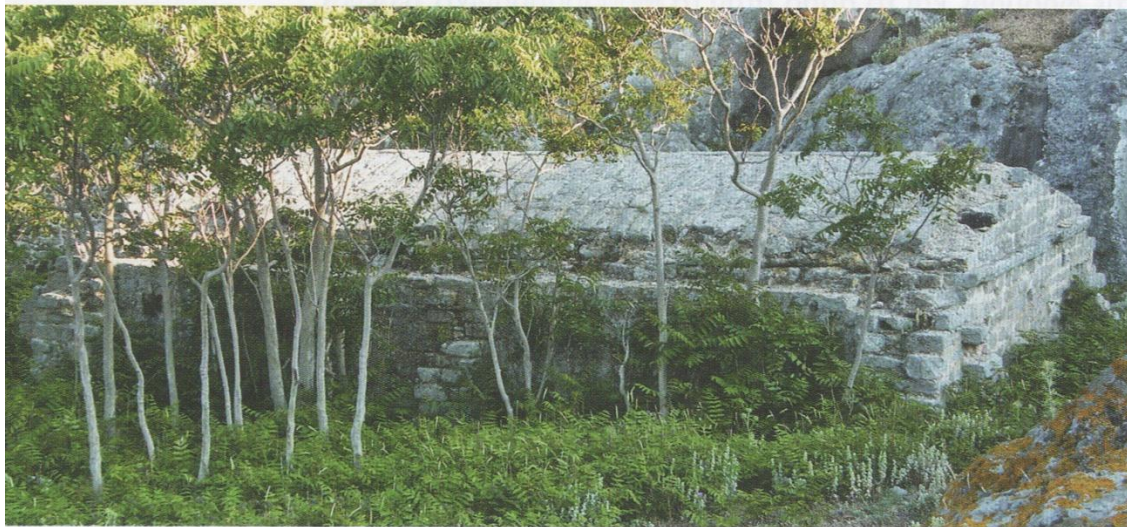

Μουσουλμανικό Τέμενος

Ξενάγηση στο κάστρο της Μύρινας...

ΘΟΛΟΣΚΕΠΗΣ ΧΩΡΟΣ

Λίγο πιο πέρα συναντάμε έναν υπόγειο θολοσκεπή χώρο, πιθανώς αποθήκη τροφίμων ή πυριτιδαποθήκη Τουρκικής περιόδου.

Θολοσκεπής Χώρος

ΟΙΚΟΣΗΜΟ ΤΩΝ ΓΑΤΕΛΟΥΖΩΝ

Νοτιοδυτικά του φρουρίου βρίσκεται ο φάρος και ακριβώς απέναντι μία μαρμάρινη πλάκα, που απεικονίζει το οικόσημο των Γατελούζων.

Οικόσημο των Γατελούζων

ΠΥΡΓΟΣ ΚΥΚΛΙΚΗΣ ΚΑΤΟΨΗΣ

Στη νότια πλευρά υπάρχει ερειπωμένος Πύργος κυκλικής κάτοψης καθώς και δεξαμενή νερού.

ΣΤΟΕΣ ΚΑΙ ΣΗΡΑΓΓΕΣ

Υπάρχουν δύο στοές ή σήραγγες, που ξεκινούν από το κάστρο και οδηγούν σε μακρινά σημεία της πόλης, τις οποίες χρησιμοποιούσανε για ανεφοδιασμό τροφίμων και πολεμικού υλικού.

Είσοδος στη
σήραγγα

Πριν κλείσουμε το λόγο γι' αυτό το φημισμένο κάστρο, αναφέρουμε ακόμα τα εξής: Το 1889 ο Άγγλος περιηγητής H.F. Tozzer, με μεγάλη δυσκολία κατόρθωσε να μπει στο κάστρο, δεν του επέτρεψαν όμως να ανεβεί στο ψηλότερο σημείο. Σύμφωνα πάντως με τις αφηγήσεις του, είδε σε κάποιο σημείο μία σαρκοφάγο από λευκό μάρμαρο καθώς και μερικά μαρμάρινα Βυζαντινά κιονόκρανα. Δεν γνωρίζουμε αν η σαρκοφάγος περιείχε τα οστά του Μεγάλου Δούκα Παύλου ή πιθανότερα της Αικατερίνης Γατελούζου που ήταν σύζυγος του τελευταίου Βυζαντινού Αυτοκράτορα, Κωνσταντίνου Παλαιολόγου.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Μεγάλη είναι η ευχαρίστηση που παίρνει όποιος αποφασίσει να περιηγηθεί και να εξερευνήσει το κάστρο της Μύρινας. Μπορεί με τη σκέψη του να συναντήσει όλα τα πρόσωπα της Αημνιακής Μυθιστορίας και μαζί να θαυμάσουν απ' τον ψηλότερο βράχο τ' αφροκύματα του Αιγαίου, που αεικίνητα εδώ και χιλιάδες χρόνια γλυκοφιλούν το ιερό νησί του Ηφαίστου και των Καβείρων.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑΣ Λ. ΓΕΡΟΝΤΟΥΔΗ

Γεννήθηκε στη Μύρινα της Λήμνου. Τελείωσε το εξατάξιο Γυμνάσιο το 1961. Αποφοίτησε από την Εθνική Ακαδημία Σωματικής Αγωγής (ΕΑΣΑ) της Αθήνας το 1964. Το 1965 διορίστηκε και δίδαξε στο Οικονομικό Λύκειο Αλεξανδρουπόλεως ως καθηγήτρια Φυσικής Αγωγής. Από το 1967 μέχρι το 1983 δίδαξε στην Αμπέτειο Σχολή στο Κάϊρο της Αιγύπτου. Έλαβε πολλές διακρίσεις επειδή εργάστηκε με ζήλο με διάφορες ομιλίες και παρουσιάσεις, για την διάδοση των Ελληνικών παραδοσιακών χορών, τόσο στα Ελληνόπουλα της Αμπετείου Σχολής, όσο και στα μέλη του Ελληνοαραβικού συνδέσμου καθώς επίσης και στο Αμερικανικό Πανεπιστήμιο. Από το 1983 μέχρι το 1992 υπηρέτησε στο Ελληνικό Υπουργείο Παιδείας. Έκτοτε ασχολείται με τη ζωγραφική και έχει παρουσιάσει με επιτυχία δύο ατομικές εκθέσεις.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γεροντούδης Ν. Λεωνίδας
Γεροντούδης Λ. Χριστόφορος
Λούπου – Ρόκου Αθηνά Χριστίνα
Κοντέλλης Χ. Κωνσταντίνος
Φραγγέλης Παναγιώτης

«Η νήσος Λήμνος»
«Το Νησί Λήμνος»
« Αιγαίο, Κάστρα και Καστέλλια»
«Τα Κάστρα της Λήμνου»
«Λήμνος η Φιλιττή»

Μετάφραση στα Αγγλικά: Παυλίνα Γεροντούδη & Μαρία Γεροντούδη
Φωτογραφίες: Χριστόφορος Γεροντούδης